

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

7773

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula l'informe ambiental estratègic sobre el Pla de Gestió Natura 2000 de la costa est de Menorca i Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del Parc Natural de s'Albufera des Grau (5e/2020)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 26 de juny de 2020, i d'acord amb l'article 10.1.a) del Decret 4/2018, de 23 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 26 de 27 de febrer de 2018),

RESOLC FORMULAR:

L'informe ambiental estratègic sobre el Pla de Gestió Natura 2000 de la costa est de Menorca i Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del Parc Natural de s'Albufera des Grau, en els termes següents:

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

El Pla de Gestió Natura 2000 de la costa est de Menorca i Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del Parc Natural de s'Albufera des Grau es tramita a petició de l'òrgan substantiu com una avaluació ambiental estratègica simplificada.

2. Descripció del Pla de Gestió Natura 2000 de la costa est de Menorca i Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del Parc Natural de s'Albufera des Grau

El promotor del Pla (la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat de la Conselleria de Medi Ambient i Territori del Govern Balear,) ha presentat una sol·licitud de tramitació ambiental per al procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificada del Pla de Gestió Natura 2000 de la costa est de Menorca i Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del Parc Natural de s'Albufera des Grau que inclou El Document Ambiental Estratègic amb els apartats i la informació requerida a l'article 29 de la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental, juntament a l'Esborrany del Pla i la cartografia annexa.

L'esborrany del pla fusiona dos instruments de planificació: el Pla de Gestió Xarxa Natura 2000 de la Costa Est de Menorca i el PRUG del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Per al desenvolupament de la planificació, el document estableix objectius, directrius per a la gestió, mesures executives, normes reguladores i programa de seguiment.

L'objecte principal és:

-En el cas del Pla de Gestió (PG) de la Costa Est de Menorca, mantenir o restablir el bon estat de conservació dels hàbitats naturals i les espècies silvestres d'interès comunitari presents en els espais Natura 2000 inclosos al PG.

-En el cas del PRUG del Parc Natural de s'Albufera des Grau, consolidar la protecció, la conservació i la millora dels recursos naturals i socials del parc natural mitjançant la normativa i la gestió adequada a aplicar i realitzar, d'acord amb el règim jurídic especial establert per la legislació vigent.

El PG té una vigència indefinida, no obstant serà objecte de revisió periòdica en funció del pla de seguiment.

El PRUG també té una vigència indefinida, però s'haurà de revisar cada 6 anys.

El document ambiental ha analitzat la coherència global de la planificació, tant a nivell intern com també amb referència a la resta de normatives i planificacions que tenen incidència sobre el territori objecte de l'estudi, així com amb el context socioambiental, sense detectar incompatibilitats rellevants.

Ha detectat objectius parcialment compatibles, relacionats amb l'ús públic i l'activitat agroromadera, i es proposa reforçar els sistemes de seguiment i avaluació dels efectes de l'ús públic per tal de solucionar-ho.

També ha analitzat algunes normes o mesures concretes que poden generar efectes col·laterals adversos no previstos inicialment, o poden interferir amb altres mesures o objectius del pla, o bé generar conflictivitat social, i es proposen mesures preventives o correctores, o mesures addicionals.

3. Avaluació dels efectes previsibles

El document ambiental no ha identificat ni mesures ni aspectes normatius que resultin en un impacte ambiental negatiu directe. El desenvolupament del pla de gestió tindrà efectes positius en la seva major part. No obstant, s'han detectat mesures que, segons com s'implementin, poden interferir amb l'eficiència de la gestió per descoordinació, o bé que podrien ser incompatibles amb algun altre objectiu o amb la preservació d'elements clau diferents del que ha justificat l'aplicació de la mesura, en concret:

- Impactes antròpics i alteracions del paisatge per la urbanització des Grau i les edificacions de Shangri-la, els usos recreatius, sobretot estivals, i la freqüentació de la costa.
- Afectació sobre el cicle hídric de s'Albufera per la mala situació dels recursos hídrics a l'illa, com a conseqüència de la davallada de les aportacions d'aigua dolça de torrents i fonts, un augment de la influència de l'aigua de la mar, així com per episodis puntuals d'arribada de nutrients. El context de canvi climàtic empitjora la situació, ja que ens condueix a escenaris de concentració de pluges i prolongació d'episodis de sequera.
- Afectació en l'extrem sud de la Mola de Fornells, on el procés d'urbanització de la platja de l'arenal de s'Olla i la construcció d'un camp de golf han afectat sensiblement la zona humida de s'Albufera i la part occidental de l'arenal per la construcció d'un aparcament. Així i tot, s'haurà de vigilar que nous usos o activitats a la zona, el camí de Cavalls o els usos que es puguin establir al lloc de l'Albufera no tinguin un impacte negatiu en la conservació de la biodiversitat.
- Amenaces sobre els fons marins, especialment per la pressió pesquera, la freqüentació estival d'embarcacions amb el consegüent impacte sobre la posidònia i altres fanerògames marines per fondeig incontrolat, els problemes de qualitat de l'aigua i la presència cada cop més perceptible de residus (especialment macro i microplàstics).

El document ambiental inclou mesures i propostes de millora del pla de gestió.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i entitats interessades.

D'acord amb l'article 30 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, s'han realitzat consultes a les següents administracions previsiblement afectades per la realització del pla:

- Conselleria de Medi Ambient i Territori:

+ DG d'Espais Naturals i Biodiversitat:

* Servei de Protecció d'Espècies

* Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl

+ DG de Recursos Hídrics:

* Servei d'Estudis i Planificació

* Servei d'Aigües Superficials

* Servei d'Aigües Subterrànies

+ DG de Territori i Paisatge:

* Servei de Costes i Litoral

* Servei d'Ordenació del Territori i Urbanisme

* Servei de Residus i Sòls Contaminats

- Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació:

+ DG d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural

* Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari

- + DG de Pesca i Medi Marí de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació
- Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització
- + DG d'Emergències i Interior
- Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius:
 - + DG d'Energia i Canvi Climàtic
 - * Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera
- Consell Insular de Menorca:
 - + Direcció Insular de Cultura i Patrimoni
 - * Departament d'Economia i Territori
 - + Direcció Insular de Reserva de la Biosfera
 - * Departament de Mobilitat
 - + Direcció Insular de Medi Ambient
- Ajuntament de Sant Lluís
- Ajuntament de Ciutadella
- Ajuntament de Ferreries
- Ajuntament des Mercadal
- Ajuntament des Castell
- Ajuntament de Maó
- Ajuntament des Migjorn Gran
- GOB Menorca
- Societat Ornitològica de Menorca

En el moment de redactar el present informe s'han rebut els informes de: Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de la DG d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural; DG de Pesca i Medi Marí; DG d'Emergències i Interior; Servei de Protecció d'Espècies de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat; GOB Menorca; Servei de Residus i Sòls Contaminats; Servei d'Ordenació del Territori i Urbanisme; Servei de Patrimoni Històric i departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera del Consell Insular de Menorca; Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl, departament d'Ordenació del Territori del Consell Insular de Menorca i Servei d'Estudis i Planificació de la DG de Recursos Hídrics.

S'ha tingut en compte els informes rebuts en l'elaboració de l'informe ambiental estratègic.

5. Anàlisi dels criteris de l'annex V de la Llei 21/2013 per a determinar si el pla s'ha de sotmetre a avaluació ambiental estratègica ordinària.

S'han analitzat els criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental, i no es preveu que el pla pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, en concret:

1. Característiques del Pla: el Pla de Gestió Natura 2000 de la costa est de Menorca i Pla rector d'usos i gestió del Parc Natural de s'Albufera des Grau són els instruments de gestió dels espais Natura 2000 i del Parc Natural. És obligatòria l'aprovació del pla de gestió Natura 2000 per la declaració com a Zones d'Especial Conservació (ZEC) dels Espais Natura 2000 considerats, segons determinen la Directiva Hàbitats, la Directiva Aus i la Llei 42/2007.

Quant al PRUG del Parc Natural de s'Albufera des Grau també és obligatòria la seva aprovació, per tal de desplegar les directrius del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN), que es va aprovar per Acord del Consell de Govern de 16 de maig de 2003.

2. Característiques dels efectes i de l'àrea probablement afectada: els efectes ambientals globals del desenvolupament del pla es preveu que siguin positius per dissenyar la planificació per a l'ordenació dels recursos naturals i per al manteniment o millora de l'estat de conservació dels hàbitats i les espècies d'interès comunitari o en règim d'especial protecció.

No obstant, es poden produir efectes ambientals negatius pels usos recreatius, afectació sobre el cicle hídric de s'Albufera i les amenaces sobre els fons marins.

Analitzats aquests criteris es pot concloure que el pla de gestió proposat no tindrà efectes significatius en el medi ambient i els espais que envolten l'àmbit, sempre i quan s'incloguin les mesures i propostes de millora del pla de gestió, així com els condicionants i millores establerts al present informe ambiental estratègic.

6. Conclusions de l'informe ambiental estratègic.

Primer.- No subjectar a avaluació ambiental estratègica ordinària el Pla de Gestió Natura 2000 de la costa est de Menorca i Pla Rector d'Ús i Gestió (PRUG) del Parc Natural de s'Albufera des Grau, atès que no es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient d'acord amb els criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les mesures correctores proposades en el Document Ambiental i els següents condicionants:

1. Establir prioritats d'intervenció (alta, molt alta i mitja) en les mesures que s'han d'aplicar als hàbitats i espècies i es recomana l'aplicació de criteris en funció del seu grau de conservació, número d'espècies protegides que alberga, etc.

2. S'haurà de regular l'activitat de Bivac per a grups de fins a 24 persones .

3. Es respectarà la vegetació natural arbustiva i arbòria en la zonificació dels aparcaments de les bateries de Favàritx i Milà.

4. S'haurà de fer un nou redactat més comprensible de l'apartat 9.11.15 "Aparcaments" en què s'aclareixi el règim de transitorietat i s'identifiquin les administracions públiques competents responsables de dur-ho a terme.

5. Elaborar i aprovar en el termini màxim de 3 anys des de l'aprovació del PRUG, un pla de mobilitat en l'àmbit territorial del PRUG i incorporar-hi les millores.

6. Afegir mesures en el pla de gestió per identificar, estudiar i controlar l'efectivitat de la depuració de les foses sèptiques existents en edificis rurals i habitatges aïllats, i instar la instal·lació de sistemes de depuració autònoms adients, en cas que no compleixin els efluentes els valors de qualitat establerts en la normativa.

7. El pla de gestió haurà d'incloure mesures per a fomentar la recollida i reutilització d'aigües pluvials de les finques agrícoles i edificacions rurals i habitatges aïllats.

8. Prohibir la pesca recreativa de qualsevol modalitat els dilluns i dimecres.

9. Delimitar amb línies rectes les zones d'exclusió en el plànol núm.11 "Regulació de la pesca professional i recreativa" del PRUG, concretament es recomana substituir el bufer de 100 m de l'entorn dels illots d'Addaia i la isòbata de 20 m per a pesca submarina, per delimitacions més clares.

10. Descriure en el pla de gestió a què es corresponen les dues zones de limitació de tresmall (1 i 2) identificades en el plànol 4.2 "Regulació de la pesca professional i recreativa no submarina" de l'annex cartogràfic del pla de gestió.

11. Tenir en compte les consideracions de l'informe de la DG de Pesca i Medi Marí de 12 de febrer de 2020:

- Incorporar al PG els peixos protegits pel Reial Decret 139/2011.
- Incorporar al PG la zona de producció BAL 1/02: costa est de Menorca.
- Incorporar al PG tota la legislació sectorial vigent en matèria de pesca.
- Establir protocols de col·laboració i coordinació amb la D.G. de Pesca i Medi Marí per regular l'activitat dins de l'àmbit marí del Pla de Gestió.

12. Tenir en compte les consideracions de l'informe de la DG d'Emergències i Interior d'11 de febrer de 2020:

- Contemplar dins l'apartat 3.4.3 el Decret 40/2005 i el Decret 126/2008, i en les taules d'objectius operatius i mesures de gestió.
- Nova redacció de la mesura A.2.21: "Disponer de medios de extinción de incendios forestales y fomentar las medidas de prevención, así como establecer colaboración activa con la administración competente en materia de emergencias para el fomento de la autoprotección en zonas de interfase urbano forestal".

- Dins l'apartat 7.2., modificar la redacció de la mesura A.3.2. per la següent: "Elaborar protocolos y procedimientos de integración con el Plan Especial de Contaminación Marina por vertidos accidentales".
- Modificar el títol del plànol núm. 5 per "camins per a vehicles d'emergència".

13. Tenir en compte les consideracions de l'informe del Servei de Protecció d'Espècies de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat de 28 de febrer de 2020, que consisteix en "incloure els nous plans de recuperació/conservació d'espècies una vegada siguin aprovats pel CAFFIB (Consell Assessor de Flora i Fauna de les Illes Balears)" en les futures revisions / modificacions.

14. Tenir en compte la suggeriment del GOB Menorca de 2 de març de 2020 que consisteix en incorporar en el mapa de prohibició de fondejos la cartografia d'altres fanerògames marines (praderies de Cymodocea nodosa, espècie inclosa en el Llistat d'Espècies en Regim de Protecció especial.).

15. Tenir en compte l'informe del Servei de Residus i Sòls Contaminats de 9 de març de 2020 que consisteix en "regular la recollida de residus procedents d'aquesta activitat, concretament els cartutxos, que tenen la consideració de residu perillós (LER 16 04 01* Residus de municions)."

16. Tenir en compte l'informe del Servei de Patrimoni Històric del Consell Insular de Menorca de 20 de març de 2020:

- Completar els plans amb la inclusió de referències als Catàlegs de protecció i normes dels ajuntaments de Maó i des Mercadal i a la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.
- Tenir en compte en els plans el Catàleg de protecció del patrimoni històric del Parc Natural de s'Albufera des Grau redactat en 2007.
- Revisar i ampliar les referències sobre els béns del patrimoni històric inclosos en l'apartat 3.6.8. del Pla de gestió. Implica enumerar els béns més importants que es localitzen dins l'àmbit de gestió, especificant els diferents tipus i categories de protecció que tenen.
- Evitar el fondeig sobre la possible existència de jaciments arqueològics submarins. La DGENB hauria d'encarregar un estudi prospectiu sobre jaciments arqueològics i els resultats dels quals s'incorporaran als mapes de zones de fondeig prohibit.
- Exigir una memòria d'intervenció en les actuacions de restauració previstes en el Pla de gestió i en el PRUG, de manera que es respectin els trets tipològics, les tècniques i materials tradicionals.
- Incloure mesures que fomentin la restauració de cisternes, aljubs i abeuradors abandonats, per exemple contemplant la inclusió en convenis amb propietaris.
- Estendre al patrimoni històric i cultural les actuacions relatives a la interpretació, visites guiades, educació, ocupació i campanyes de sensibilització, sobretot al Parc Natural.

17. Tenir en compte les següents consideracions de l'informe del Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl de 13 de març de 2020:

- Fer referència en l'apartat 3.4.4 a la normativa referent a incendis forestals i gestió forestal.
- Incloure dins l'apartat 3.5. altres variables rellevants del medi físic, com la climatologia i la hidrologia.
- Completar l'apartat 3.6.1.1. precisant els percentatges i classificant el 20-25% restant en la referència a usos del sòl.
- Considerar l'HIC 9540 "Pinars mediterranis de pins mesogeans endèmics" com a element clau, i per tant, com a objecte de gestió activa i sostenible del PG, aplicant-li objectius i mesures apropiades per a la seva conservació i manteniment d'un estat adequat.
- Especificar en l'apartat 6 que l'extinció d'incendis forestals i els aprofitaments forestals tan sols es consideraran una amenaça si es duen a terme sense autorització i sense control de l'administració competent en matèria forestal.
- La mesura de gestió A.4.32 és innecessària, ja que la reforestació es dona de manera natural i en molts límits de bosc-tanca de cultiu o infraestructura, els interessos són contraris a la reforestació, encarats a la producció agrícola o ramadera o a la prevenció d'incendis forestals.
- Incloure en l'apartat 8.2. dins les actuacions no subjectes a avaluació de repercussions ambientals, les incloses en el Pla insular de defensa contra incendis forestals i els futurs Projectes de restauració ambiental post catàstrofe natural que pugui elaborar la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat en les futures revisions/modificacions.
- Afegir en l'apartat 9.4.4. una mesura on digui: "es seguiran les prescripcions oportunes que estableixi el pertinent pla de restauració ambiental".
- Redacció alternativa de l'apartat 9.4.5.:

"Pels usos del foc, així com per l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc que es produeixen incendis forestals en l'àmbit territorial de la ZEC, se seguirà allò establert en el Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal (BOIB NÚM. 153, 11/10/07)."

- Revisar en l'apartat 9.10 les distàncies d'actuació a dormidors de rapinyaires segons l'esborrany del "Pla Terrasse de recuperació, conservació i seguiment dels rapinyaires diürns de les Balears".
- En l'apartat 9.11.9.4. sobre la recol·lecció de productes forestals no fusters, tenir en compte que segons l'informe de Gestió forestal i Protecció del Sòl, que actualment els vedats de recursos silvestres no es resolen a nivell administratiu.

- En l'apartat 9.11.15. Aparcaments, preveure l'obligatorietat que els aparcaments existents i previstos incorporin mesures de defensa contra els incendis forestals.
- En l'annex III, apartat B.1.XV, fer esment a la Xarxa Forestal com a xarxa social coordinadora de les campanyes d'educació i prevenció d'incendis.
- En l'annex III, apartat B.2.IV, tenir en compte que els convenis per a fer actuacions silvícoles de prevenció d'incendis forestals han de tenir en compte l'establert en el Pla Forestal de les Illes Balears i en el Pla insular de defensa contra incendis forestals.
- Afegir per al conjunt d'actuacions i mesures planificades de caire forestal (gestió, prevenció d'incendis, plagues forestals, espècies invasores, etc), una directriu amb els criteris del Pla forestal de les Illes Balears, el IV Pla general de defensa contra incendis forestals i el Pla insular de defensa contra incendis forestals.
- Potenciar i afavorir l'ordenació de les masses forestals dins el PG i PRUG, mitjançant la incorporació d'alguna mesura, per a garantir la gestió forestal sostenible, integrant els aspectes econòmics, socials, ambientals i culturals.
- Incloure mesures per a potenciar les energies renovables que provenen de l'aprofitament forestal de biomassa.

18. Tenir en compte les següents consideracions de l'informe del departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera del Consell Insular de Menorca de 4 d'abril de 2020:

- Actualització de les diferents dades que han quedat desfasades.
- Incorporació al text normatiu, de forma explícita, la creació d'un òrgan de coordinació tècnic entre l'administració competent en matèria de conservació d'espais naturals i l'Agència Menorca Reserva de Biosfera.

19. Tenir en compte les següents consideracions de l'informe del Servei d'Estudis i Planificació de la DG de Recursos Hídrics:

- Esmenar les errades detectades en relació al perímetre de protecció al voltant de zones humides i masses de transició i dels marges dels torrents, i la referència a la Conselleria competent en matèria de Medi Ambient en comptes de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.

Segon.- Es publicarà el present informe ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 31.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer.- L'informe ambiental estratègic perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'aprovació del pla o programa en el termini màxim de quatre anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 31.4 de la Llei 21/2013.

Quart. L'informe ambiental estratègic no serà objecte de cap recurs, sense perjudici del que, si és el cas, escaigui en via administrativa o judicial davant de l'acte d'aprovació del pla o programa, d'acord amb el que disposa l'article 31.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

Palma, 16 de juliol de 2020

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

